

Concepția monistă a noului Cod civil: intenția și realitatea

După ce, în anul 2009, a fost adoptat prin asumarea răspunderii Guvernului, noul Cod civil va intra în vigoare în data de 1 octombrie 2011, așa cum s-a decis prin art. 220 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a noului Cod civil¹. Pe aceeași dată, actualul Cod comercial (cu excepția unor dispoziții procedurale și a celor relative la transportul maritim) se abrogă. O soartă similară o va avea și actualul Cod al familiei.

La prima vedere, am putea spune că din 1 octombrie 2011 vom avea un nou Cod civil, vechiul Cod civil (denumit în Legea de punere în aplicare *Codul civil de la 1864*) și codul comercial urmând a intra în istorie. Din păcate, realitatea normativă, mai ales Legea de punere în aplicare, împiedică o astfel de concluzie.
[...]

Noul Cod civil dispune, în art. 2 alin. (1), că normele sale sunt menite a reglementa raporturile juridice dintre persoane, „ca subiecte de drept civil”, adică raporturile juridice dintre simplii particulari. Conform art. 2 alin. (2), noul Cod civil este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă „litera sau spiritul” dispozițiilor sale. Așadar, ori de câte ori norma specială nu dispune, se aplică în subsidiar sau în completare regulile din Codul civil. Dacă legea (inclusiv Codul civil) nu dispune, se aplică uzanțele, adică obiceiul locului sau uzurile profesionale. Cu excepția referinței la „spiritul” dispozițiilor codului și a referinței la uzanțe, norma citată nu este o noutate, ea fiind, de exemplu, prezentă și în art. 1 alin. (2) din încă neabrogatul Cod comercial.

[...]

prof. univ. dr. Gheorghe PIPEREA